

העותרת: האגודה לזכויות האזרח בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד הגר שחטר ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

- נ ג ד -

המשיבים: השר לבטחון לאומי ואח'

ע"י מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה, משרד המשפטים

תגובת העותרת בבג"ץ 7132/23 להודעת העדכון מטעם המשיבים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 24.5.2026, ולארכה שניתנה ביום 8.6.2026, מוגשת להלן תגובת העותרת בבג"ץ 7132/23 להודעת העדכון מטעם המשיבים מיום 20.5.2026 (להלן: **הודעת העדכון**). כל ההדגשות אינן במקור, אלא אם נכתב אחרת.

א. מבוא

1. העתירה שבכותרת הוגשה בחודש ספטמבר 2023, לאחר שבחודשים שקדמו להגשתה הפרו המשיבים את הוראות חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: **חוק המעצרים**), והלינו עצורים בתחנות המשטרה בתנאים מזוועים המנוגדים לחוק, תוך דריסת כבודם, פגיעה בבריאותם ושליטת צלם האנוש שלהם.
2. הצפיפות בתחנות המשטרה פחתה מאז שנחקקה, בחודש אוקטובר 2023, הוראת שעה אשר משעה את קביעות בג"ץ 1892/14 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים** (13.6.2017) (להלן: בג"ץ **שטח המחייה**), ומתירה לשב"ס לצופף כלואים ללא צורך להבטיח להם שטח מחייה מינימלי (ראו חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי), תשפ"ד-2023, אשר הוארך מאז מספר פעמים (להלן: **הוראת השעה**)). אלא שהצפיפות לא מוגרה; היא הועתקה מתחנות המשטרה למתקני שב"ס.
3. במהלך השנה האחרונה, ככל הנראה לאחר שמתקני שב"ס קרסו תחת נטל הצפיפות, שבה והצטיירה תמונה דומה לזו שנראתה ערב הגשת העתירה, מדיווחיהם של כלי התקשורת והחלטות בתי המשפט בהליכי מעצר: עשרות עצורים מוחזקים בתאי מעצר קטנים, עצורים שלנים על רצפת התא, עצורים שנאלצים לעשות צרכיהם בבגדיהם משום שנמנעת מהם גישה לשירותים, עצורים שמתלוננים על היעדר גישה למקלחות, על כך שאינם מחליפים בגדים, שלא ניתן להם מזון מספק. **על רקע תמונה זו, הרי שטענת המשיבים לפיה מדובר בחריגות נקודתיות ופרטניות הינה מנותקת מהמציאות בשטח, ובקשתם כי בית המשפט הנכבד לא יכריע בעתירה, אלא יאפשר להם להמשיך ולעדכנו בהתמודדותם עם המשבר – עזת מצח.**

4. נזכיר כי העתירה שבכותרת היא עתירה שניה המוגשת בעניין הלנת עצורים בתחנות המשטרה בתנאים המנוגדים לדין. לאחר ששב"ס נדרש להקנות לכלואים שטח מחייה מינימלי בהתאם לקביעות בג"ץ שטח המחיה, הוא חדל לקלוט עצורים, ואלו הולנו בתת תנאים בתחנות המשטרה. בספטמבר 2022 הוגש בג"ץ 6019/22 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים** (10.1.2023) נגד הפרות חוק אלו. המשיבים הצהירו כי הם רואים עצמם מחויבים לחוק ולאיון ההלנה בתחנות שהייה, ולכן, ולאחר שהוצגו נתונים המעידים על הפסקת ההלנות בתאי שהייה, נמחקה העתירה. אלא שארבעה חודשים לאחר מכן התופעה שנתה, וכאמור, בקיץ 2023 הגיעה לשיאים חדשים – בעקבותיהם הוגשה העתירה שבכותרת – שיאים שלא נראו עד לשנה האחרונה.
5. במסגרת ההליכים בעתירה שבכותרת ניתן צו על תנאי ואף התקיים דיון בצו המוחלט. בעקבות הדיון התקבלה ביום 20.10.2025 החלטתו של בית המשפט הנכבד, במסגרתה התבקשו המשיבים לעדכן בפעולות שהם נוקטים לשם עמידה בהוראות החוק, תוך שנקבע כי **"מצופה כי בהודעות העדכון נתבשר על כך שהמשיבים אינם עושים עוד שימוש בפרקטיקה" של "החזקת עצורים והלנתם בתחנות משטרה בהן לא ניתן לספק לעצורים את מלוא זכויותיהם לפי החוק"**. זאת, בשים לב להוראות החוק, כמו גם להצהרות המשיבים כי אין מחלוקת משפטית בינם לבין העותרים באשר לאיסור על שימוש בפרקטיקה האמורה, וכי העניין נמצא בטיפול הדרגים הבכירים ביותר. כן, נקבע כי חלה אי הבנה לעניין ראש הצו השלישי, במסגרתו התבקש **סעד עקרוני**, ולכן המשיבים התבקשו להתייחס "לאפשרות כי הנתון בדבר מספר מקומות המעצר יובא בחשבון על-ידם במסגרת קביעת מדיניות המעצרים". המשיבים נדרשו להגיש הודעתם עד ליום 15.1.2026.
6. אין חולק כי השנה האחרונה, ואף ימים אלו, הציבו קשיים אובייקטיביים לעמידה במועדים, אך המשיבים המשיכו לגרור רגליהם גם לאחר שוך הקרבות. הודעת העדכון הוגשה באיחור של למעלה מארבעה חודשים, ורק לאחר שהושתו על המשיבים הוצאות בגין העיכובים שנקטו.
7. אלא שלא רק העיכובים מעיבים על הודעת העדכון כי אם גם תוכנה. כפי שיפורט להלן, הנתונים שהציגו המשיבים הם נתונים חסרים, אשר אינם כוללים מידע לעניין עשרות רבות של עצורים שהוחזקו בתנאים המנוגדים לחוק, ואשר חלקם אף שוחררו לאור הפגיעה הקשה בזכויותיהם. עולה חשש כי המשיבים פיתחו פרקטיקה חדשה, לפיה הם דוחסים עשרות רבות של עצורים בתאים מוכרזים, בניגוד לחוק, ונמנעים לכללם בדיווחם, המתמקד בהלנות בתאי שהייה, תוך הצגת תמונה חלקית ולא מדויקת לבית המשפט הנכבד. ויודגש – המשיבים לא נדרשו לדווח על היקף ההלנות בתאי שהייה לבדם, אלא על היקף ההלנה וההחזקה של עצורים בתנאים המנוגדים לחוק.
8. לעניין הסעד השלישי, כפי שיפורט בהמשך, המשיבים מקדישים את עיקר ההודעה לחזרה על הטענות שנמצאו כלא רלוונטיות לעתירה זו, שהיו הטעם לקביעה כי חלה אי הבנה ולצורך בהודעת העדכון.
9. אחרי כל האמור – עיכובים חוזרים, הצגת נתונים חלקיים וחסרים, חזרה על טענות שנמצאו כלא רלוונטיות, ויותר מכל, **החרפת היחס לעצורים אשר כבודם נרמס באופן יומיומי בתחנות המשטרה** – מבקשים המשיבים כי בית המשפט לא יכריע בעתירה אלא יאפשר להם לשוב ולעדכן במצב. לאור מצוקתם הקשה של העצורים, אשר נגרמת על ידי הפרת חוק שיטתית ומתמשכת שנקטת על ידי גורמי האכיפה עצמם, אין מקום לקבל את בקשת המשיבים, ויש להכריע בעתירה ללא דיחוי ולהפוך את הצו על תנאי, על שלושת ראשיו, לצו מוחלט.

ב. הפסקת החזקת עצורים והלנתם בתחנות משטרה בהן לא ניתן לספק את מלוא זכויותיהם לפי החוק

(1) תופעת הלנת עצורים בתאי שהייה לא מוגרה

10. פסקה 8 להודעת העדכון מפרטת את מניין ההלנות בתאי שהייה שהתקיימו מאז חודש אוקטובר 2025 ועד לחודש אפריל 2026. השוואה בין נתונים אלו לנתונים שהציגו המשיבים לעניין הלנת עצורים בתאי שהייה מאז הוגשה העתירה מלמדת על עלייה במניין העצורים שהולנו בתאי שהייה בניגוד לחוק. כך, בעוד שמספר ההלנות בתאי שהייה המשיך להיות גבוה לאחר הגשת העתירה ולאורך שנת 2024, התופעה הצטמצמה בשלהי אותה שנה, ובין החודשים אוקטובר 2024 ליולי 2025 הולנו בין 0 ל-9 עצורים בתאי שהייה מידי חודש (וראו את הנתונים שפורטו בפסקה 56 לכתב התשובה ואת האמור בהודעת העדכון שהגישו המשיבים ביום 29.8.2025).
11. לעומת זאת, מהנתונים העדכניים עולה כי מאז חודש אוקטובר 2025 קיימת עליה במניין ההלנות החודשיות בתאי שהייה, אשר מגיעות לעשרות מידי חודש. בחודש מארס 2026 הולנו 38 עצורים בתאי שהייה – מספרים שלא נראו מאז חודש אפריל 2024. יוער, כי הודעת העדכון כוללת נתונים עד לחודש אפריל 2026, אך מתגובת הסניגוריה הציבורית להודעת העדכון מיום 3.6.2026 (להלן: **תגובת הסניגוריה הציבורית**), עולה כי גם בחודש מאי 2026 הולנו עצורים בתאי שהייה (שם, בפסקה 15). לשם הנוחות ריכזה העותרת את כלל נתוני ההלנות בתאי שהייה לשנים 2023-2026 בטבלה. טבלת נתוני הלנות בתאי שהייה לשנים 2023-2026, מצורף ומסומן ע/1
12. המשיבים טוענים כי עיקר הפרות החוק האמורות מתקיימות במחוז ירושלים, וכי "בניקוויו", התופעה כמעט ומוגרה כליל. ראשית, טענה זו תמוהה שכן ירושלים מהווה חלק מהמדינה ואפילו משמשת כבירתה, ולכן לא ניתן "לנקותה" מהנתונים. בנוסף לכך, לאורך שנים רבות מחוז ירושלים הוא שיאן הלנות בתאי שהייה. כך, בחודשים ינואר עד מאי 2023 כלל ההלנות בתאי שהייה נעשו בירושלים (נספח ע/5 לכתב העתירה), ולאורך השנים 2024 ו-2025 חלק ניכר מההלנות בתאי שהייה היו במחוז ירושלים (נספח מש/8 לכתב התשובה, פסקה 8 להודעת העדכון של המשיבים מיום 29.8.2025). העובדה שקרוב לשלוש שנים לאחר שהוגשה העתירה, מחוז ירושלים ממשיך להפר את החוק באופן שיטתי, מהווה תעודת עניות למשיבים ועדות להיעדר האפקטיביות של הפעולות אותן הם נוקטים, אליהן נתייחס בהמשך.
13. מעבר לכך, הטענה איננה מדויקת: גם במחוזות אחרים עלה מניין העצורים שהולנו בתאי שהייה. בעוד שבחודשים אוקטובר ונובמבר 2024 לא הולנו עצורים בתאי שהייה בכל הארץ (כולל מחוז ירושלים), הרי שבמחוזות חוף, דרום ותל אביב עדיין נראות הלנות בתאי שהייה (טבלה ב' בפסקה 8 להודעת העדכון, פסקה 8 להודעת העדכון מיום 29.8.2025).
14. בנוסף, המידע שהציגו המשיבים אינו כולל התייחסות לפרקי הזמן בהם עצורים הולנו בתאי שהייה, נתון שמשליך באופן ישיר על עומק הפגיעה בזכויות ועוצמת הפרת הדין.
15. קשה ליישב את מכלול הנתונים שהוצגו – נתונים המלמדים על עליה משמעותית במספר ההלנות בתאי שהייה החל משלהי שנת 2025 – עם טענות המשיבים בפסקאות 15 ו-18 להודעת העדכון, על פיהן המאמצים שנקטו הובילו ל"צמצום משמעותי של הלנות בתאי המתנה", והנתונים שהובאו מלמדים על "מגמת ירידה משמעותית בהלנת העצורים בתאי המתנה". הפער בין העלייה בהלנות בשטח להצהרות

המשיבים אודות צמצומן המשמעותי, מעורר חשש שמא המשיבים מנסים להציג לבית המשפט הנכבד תמונה מסולפת ומוטה, מתוך תקווה כי לא ישים לב שהחמרה איננה שיפור.

(2) הלנה בניגוד לדין בתחנות משטרה בהן קיימים תאים מוכרזים

16. בהחלטתו מיום 20.10.2025, הורה בית המשפט הנכבד למשיבים לעדכן בצעדים הננקטים לשם התמודדות עם "החזקת עצורים והלנתם בתחנות משטרה בהן לא ניתן לספק לעצורים את מלוא זכויותיהם לפי החוק".

17. כזכור, המשיבים רשאים להחזיק ולהלין עצורים רק בתאי מעצר מוכרזים, שהינם תאים בהם ניתן לספק לעצורים את כלל הזכויות המנויות בחוק המעצרים (סעיף 7 לחוק המעצרים; תקנה 2 לתקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (תנאי החזקה במעצר), תשנ"ז-1997 (להלן: **תקנות המעצרים**)). משכך, מקום מעצר מוכרז יהיה כזה שהתנאים בו שומרים על כבודם ובריאותם של העצורים, כך שיובטחו להם תנאי תברואה הולמים, נגישות לשירותים ותנאי היגיינה, ויובטח כי לכל אסיר יהיו מיטה, מזרן ושמיכות לשימוש האישי (סעיפים 7 ו-9 לחוק המעצרים; תקנות 3 ו-6 לתקנות המעצרים); בג"ץ 1319/03 **לשכת עורכי הדין נ' השר לבטחון פנים** (1.3.2004)). תא שתכנון בנייתו החל לאחר כניסת תקנות המעצרים לתוקף בשנת 1997 אף חייב לעמוד בהוראות נוספות, הקובעות כי יהיו בו לא יותר מארבע מיטות לעצורים וכי השטח הממוצע לעצור בתא לא יפחת מ-4.5 מ"ר, באופן התואם את הפסיקה בבג"ץ **שטח המחיה** (תקנות 3(ה)(2) ו-3(ה)(3) לתקנות המעצרים).

18. בנוסף, בבג"ץ **שטח המחיה** נקבע, כידוע, כי לכל עצור ואסיר יובטח שטח מחיה מינימלי של 4.5 מ"ר, המהווה תנאי הכרחי לשמירה על כבודו של אדם ועל זכותו לקיום מינימלי בכבוד (שם, בפסקה קט"ו לפסק דינו של המשנה לנשיאה רובינשטיין). על פי פסק הדין, שניתן כזכור בשנת 2017, נדרשה המדינה ליישם את פסק הדין בשתי פעימות, כך שתוך 9 חודשים ממתן פסק הדין, יועמד שטח המחיה של כל עצור ואסיר על 3 מ"ר לכלוא, ותוך 18 חודשים (תקופה שהוארכה בהחלטה מאוחרת עד לסוף שנת 2027) – על 4.5 מ"ר. כלומר, הסטנדרט המחייב כיום לשטח מחיה לעצור המוחזק בתחנת משטרה, עומד על 3 מ"ר לכלוא, ובתאים שנבנו לאחר שנת 1997 – 4.5 מ"ר.

19. המשיבים אינם רשאים לשלול מעצורים זכויות אלו, אלא באמצעות תיקון חקיקה. לשם השוואה, שב"ס רשאי להלין כלואים על גבי מזרנים ותוך חריגה מקביעות בית המשפט בבג"ץ **שטח המחיה** רק בעקבות חקיקת הוראת השעה, שתוקפה הוארך מספר פעמים. תיקון חקיקה דומה לא נחקק ביחס לעצורים המוחזקים בתחנות משטרה, ולכן אין למשיבים היתר להלינם שם על גבי מזרנים או בשטח מחיה הקטן מ-3 מ"ר לכלוא.

20. משכך, הלנת עצורים על ידי המשטרה בתנאים שאינם מקיימים את מלוא הוראות החוק והפסיקה, בהם הזכויות למיטה ולשטח מחיה מינימלי, הינה בניגוד לדין. למרות זאת, הודעת העדכון שהגישו המשיבים כוללת נתונים המתייחסים רק להלנת עצורים בתאי שהייה. המשיבים לא כללו נתונים לעניין הפרת הדין המתרחשת בשנה האחרונה באמצעות **הלנה המונית** של עצורים בתאי מעצר מוכרזים או במקומות שאינם תחנות משטרה.

21. כך למשל, בתחנת משטרת ערד, בה שני תאים מוכרזים ושלוש מיטות (נספח 5/ לכתב העתירה) הולנו בחודשים האחרונים לעיתים עשרות עצורים בתא. בעמ"י 16240-01-26 **עראמין ואח' נ' מדינת ישראל** (6.1.2026) נדון ערר שהוגש נגד ההחלטה להאריך את מעצרים של העוררים, וזאת על רקע התנאים הקשים בהם הוחזקו. מן ההחלטה עולה כי המשיבים כלאו בתחנת משטרת ערד **34 חשודים בעבירות כניסה**

לישראל. לאחר הארכת המעצר, החשודים הושבו לתחנה והולנו לילה נוסף בתנאים אלו, ללא גישה למיטה, לשירותים או להיגיינה. גם המזון שניתן לעצורים לא תאם את הוראות נוהל אגף תמיכה לוגיסטית במשטרת ישראל, "קריטריונים לזכאות כלכלה" (03.03.01) (נספח **מש/2** למענה המשיבים לבקשה לפרטים נוספים, ראו הודעת המשיב מיום 16.6.2025), ולא ניתנו להם ארוחות חמות. מהדברים לא ברור אם בפרק הזמן שבו נדחסו 34 חשודים לתחנת משטרה הם הועברו לתאי שהייה או צופפו בתא המוכרז היחיד בתחנה, אבל בהנתן שמדובר במספר כה מועט של מיטות, גם אם הוחזקו העצורים בתא זה, החזקתם נעשתה תוך הפרה בוטה של הדין.

העתק פרוטוקול הדיון והחלטה בעמ"י 16240-01-26 **עראמין ואח' נ' מדינת ישראל** (6.1.2026), מצורף ומסומן **2/ע**

22. לא מדובר על מקרה יחיד. במ"י 9339-01-26 **מדינת ישראל נ' אלשרחה** (7.1.2026), שתואר בבקשת הסניגוריה הציבורית מיום 14.1.2026 להצטרף להליך כידידת בית המשפט, נדונה בקשה להארכת מעצרם של המשיבים. במהלך הדיון עלה כי לאורך חמישה ימים נכלאו **21** עצורים בתחנת משטרת עיירות, בה שני תאי מעצר ושש מיטות (נספח **ע/5** לכתב העתירה). נציג המדינה לא הכחיש את הדברים. לשם הנוחות, מצ"ב פרוטוקול הדיון והחלטה.

העתק פרוטוקול והחלטה במ"י 9339-01-26 **מדינת ישראל נ' אלשרחה** (7.1.2026), מצורף ומסומן **3/ע**

23. מתגובת הסניגוריה הציבורית עולה כי מיום 29.4.2026 ועד ליום 7.5.2026 נכלאו עצור בתחנות ערד ועיירות במסדרונות התחנה, ואף נאלץ לעשות את צרכיו בבגדיו בהיעדר גישה לשירותים (עמ"י (מחוזי ב"ש) 16849-05-26 **אלמקייס נ' מדינת ישראל** (7.5.2026), להרחבה ראו פסקה 16 לתגובת הסניגוריה הציבורית).

24. אלא שהודעת העדכון מטעם המשיבים איננה כוללת כל התייחסות למקרים אלו. למרות שמהנתונים שהובאו בפסקאות 21 ו-22 עולה כי במהלך חודש ינואר 2026 הוחזקו לפחות 55 עצורים בתנאים המנוגדים לדין במחוז דרום, דיווחו המשיבים על שלושה עצורים "בלבד", אשר הולנו בתאי שהייה. גם לעצור שהוחזק בחודש אפריל במסדרונות תחנות המשטרה (פסקה 23 לעיל) אין זכר בדיווח המשיבים, אשר דיווחו כי בחודש אפריל 2026 לא הולן ולו עצור אחד בתאי שהייה במחוז דרום.

25. התנהלות זו של מחוז דרום המשיכה גם לאחרונה, כאשר בחודש מאי נכלאו 17 איש בתא ובו שתי מיטות, ובמקרה נוסף – 14 איש בתא ובו ארבע מיטות (פסקה 16 לתגובת הסניגוריה הציבורית).

26. הנתונים שהציגו המשיבים אף אינם כוללים התייחסות להחזקת עצורים והלנתם במקומות שאינם תחנות משטרה. כך למשל, במ"י 28326-01-26 **מדינת ישראל נ' אחמד (עציר)** (12.1.2026) (להלן: **אחמד**) נדונה בקשת המדינה למעצר עד תום ההליכים. במהלך הדיון התברר כי למרות שהוגש נגד הנאשם כתב אישום, הוא לא הועבר לשב"ס אלא נכלא בתת-תנאים מזוועים במתקן כליאה ארעי בבסיס מג"ב בעטרות: "המשיב שווה **בתא שהיה ללא קירות**, על כל המשתמע מכך בחורף הירושלמי הקר, ולטענת המשיב שלא נסתרה, בכל מהלך שהותו הוא מוחזק אזוק בידים וברגליים". בתקשורת הוצג תיעוד של המקום בו הוחזק העצור – מעין כלוב שהשהייה בו משפילה ופוגענית:

[התמונה הוסרה]

העתק פרוטוקול הדיון והחלטה במ"י 28326-01-26 **מדינת ישראל נ' אחמד (עציר)** (12.1.2026), מצורף ומסומן **4/ע**

27. נראה שבסיס עטרת איננו כולל תא מוכרז והחזקת עצורים בו מנוגדת לסעיף 7 לחוק המעצרים. למרות זאת, נתון זה לא הופיע בנתונים שהציגו המשיבים.
28. עולה חשש ממשי כי המשיבים, אשר נדרשו להתייחס ל"החזקת עצורים והלנתם בתחנות משטרה בהן לא ניתן לספק לעצורים את מלוא זכויותיהם לפי החוק", הציגו רק נתונים לעניין הלנה בתאי שהיה בתחנות משטרה, ולא את הנתונים המלאים לעניין הלנה בניגוד לדין. מדובר על הצגה מוטת וחלקית של הנתונים, אשר מסתירה את עומק המשבר.
29. כמו כן, עולה חשש ממשי כי כדי שניתן יהיה לדווח על נתונים נמוכים ככל האפשר לעניין הלנה בתאי שהיה, המשיבים דוחקים עצורים בתת-תנאים, לעיתים עשרות בתא, ובלבד שניתן יהיה לומר שלנו בתא מוכרז, או בתחנה ובה תא מוכרז. כפי שתואר לעיל, הלנה בתנאים אלו מהווה הפרה בוטה וקשה של הדין. קשה להניח שכשקבע בית המשפט הנכבד כי "בשים לב לאמור לעיל, כמו גם להוראות החוק, מצופה כי בהודעות העדכון נתבשר על כך שהמשיבים אינם עושים עוד שימוש בפרקטיקה זו", הוא התכוון לכך שהמשיבים יצמצמו את ההלנה בתאי שהיה באמצעות דחיקת עשרות עצורים לתאים מוכרזים או כליאתם במקומות שאף אינם תחנות משטרה.
30. בניגוד למשיבים, לעותרת גישה מוגבלת לנתוני ההלנות בתחנות המשטרה. העובדה שהנתונים שהציגו המשיבים הינם חסרים כל כך מעוררת קושי ומעלה חשש כי הלנת עצורים בתאים מוכרזים בתנאים המנוגדים לדין איננה תופעה חדשה, וכי ההחלטות שהוצגו הן רק טיפה בים.
31. ויודגש – כבר במסגרת פניית העותרת למשיבים בבקשה לפרטים נוספים מיום 25.2.2025, התבקשו המשיבים לפרט לא רק את מספר העצורים שהולנו בתחנות משטרה, אלא לפלח את המידע לפי מספר העצורים שהוחזקו מידי לילה בתחנות המשטרה בהן תאים מוכרזים, וזאת כדי שניתן יהיה לבחון אם הולנו יותר עצורים ממה שהתחנה רשאית לקלוט. בתשובתם מיום 13.5.2025 טענו המשיבים כי צירפו לכתב התשובה טבלאות ובהן מפורט מידע כולל פילוח יומי בחלוקה לתחנות ומחוזות, אך לא היא, המידע התייחס למחוזות ולא לתחנות (ראו מענה לשאלה 6 במענה המשיבים לבקשה לפרטים נוספים, ואת נספח מש/8 לכתב התשובה). משכך, לא ברור מהו פרק הזמן במהלכו מצופים המשיבים עצורים בתאים מוכרזים ומטים את הנתונים אשר מוצגים בפני בית המשפט.
32. היעדרו של מידע זה משליך על הנתונים שהציגו המשיבים לאורך ההליך, ומעורר חשש כי הפרקטיקה של דחיסת עצורים בתאים מוכרזים, אשר מתרחשת במחוז דרום לפחות מאז חודש ינואר 2026, מתקיימת במחוזות נוספים, ולאורך פרק זמן ארוך מהידוע.

(3) עליה במספר העצורים הכלואים בתחנות משטרה

33. בשנת 2007 הועברה האחריות לטיפול בעצורים והמשמורת עליהם מהמשטרה לשב"ס. אחת הסיבות לכך הייתה תנאי הכליאה הבלתי נאותים בתאי המעצר המשטרתיים (מבקר המדינה, דוח שנתי 65, העברת הטיפול בבתי המעצר ממשטרת ישראל לשירות בתי הסוהר, עמ' 357 (2015) (להלן: דוח המבקר 2015)). רוב תחנות המשטרה אינן ערוכות להחזקת עצורים מעבר למספר שעות בודדות לצרכי חקירה.
34. משכך, המשטרה רשאית להחזיק בתחנות המשטרה עצורים לפרקי זמן קצרים, לצרכי חקירה, על פי צורך מבצעי או בהיעדר יכולת ללוות עצור לבית המעצר (סעיפים 7(ה)(1)-7(ה)(3) לנוהל אג"מ "הפעלת תאי מעצר" (220.005.01), אשר צורף כנספח ע/54 לכתב העתירה (להלן: נוהל הפעלת תאי מעצר)), ובלבד כמובן שמדובר בתא מוכרז ובתנאי החזקה אשר עומדים בדרישות הדין.

35. השוואה בין מספר העצורים שהולנו בתחנות משטרה בשנת 2026 לעומת השנים הקודמות מעוררת חשד כי עצורים אינם מוחזקים בתחנות משטרה לתקופות קצרות ורק מהטעמים שפורטו, אלא שתחנות המשטרה הפכו למתקני מעצר לעת מצוא, כאשר הצפיפות במתקני שב"ס אינה מאפשרת קליטה של עצורים נוספים. מהנתונים עולה כי בארבע השנים האחרונות עלה מספר העצורים הכלואים בתחנות המשטרה **פי 15** :

ינואר-אפריל 2026	ינואר-אפריל 2025	ינואר-אפריל 2024	ינואר-אפריל 2023	
3230.5	1345.75	575	217	ממוצע חודשי של מספר העצורים שהוחזקו בתחנות משטרה (תאי שהייה ותאים מוכרזים)

(לנתונים המלאים ראו נספח 5/ע לכתב העתירה, פסקה 56 לכתב התשובה, הודעת העדכון שהוגשה על ידי המשיבים ביום 29.8.2025 והודעת העדכון נשוא תגובה זו)

36. העלייה במספר עצורי הימים שהולנו בתחנות המשטרה מתבטאת גם בפער ההולך וגדל בין מספר זה למספר העצורים שהולנו במתקני שב"ס. כך, מדוחות הכלואים שפרסם שב"ס לשנים 2024 ו-2025 (לא פורסמו דוחות לשנים 2023 ו-2026), עולה כי כבר בחודשים ינואר-אפריל 2024, קלטה המשטרה **פי 1.8** יותר עצורי ימים משב"ס, שקלט בממוצע 318.25 עצורים בחודש. בתקופה המקבילה בשנת 2025, קפץ הפער ועמד על קליטה משטרתית של **פי 3.2** יותר עצורי ימים משב"ס, שקלט 410.5 עצורים בממוצע בחודש. לאור העלייה העצומה במספר העצורים שהולנו בתחנות המשטרה בחודשים ינואר-אפריל 2026, ניתן להניח כי הפער בקליטת העצורים המשיך לגדול גם בתקופה זו.

37. נתון נוסף המעורר חשש שתחנות המשטרה הפכו לבתי מעצר הוא העובדה שעצורים כלואים בתחנות משטרה גם לאחר הגשת כתב אישום. כך אירע בעניין **אחמד** שתואר לעיל, וראו גם את מ"ת (השלום ב"ש 12880-05-26 **מדינת ישראל נ' דויכאת**) (5.5.2026) שתואר בפסקה 16 לתגובת הסניגוריה הציבורית. לשם הנוחות, הפרוטוקול וההחלטה בעניין **דויכאת** מצ"ב.

העתק הפרוטוקול וההחלטה במ"ת 28326-01-26 **מדינת ישראל נ' דויכאת (עציר)** (12.1.2026), מצורף ומסומן **5/ע**

38. מכלול נתונים זה מעורר חשש ממשי כי עצורים נכלאים בתחנות משטרה דרך קבע, לתקופות ארוכות, לעיתים אחרי הגשת כתב אישום, וכי בפועל, ההחלטה להעביר את הטיפול בעצורים לשב"ס נשחקה והמשטרה הפכה אחראית על הטיפול בהם.

39. לעניין זה חשוב להזכיר כי גם כאשר עצורים לנים בתחנות המשטרה בתאים מוכרזים ללא צפיפות, כאשר ניתנת מיטה לכל עצור והתא משופץ וראוי, הרי שאין בכך כדי להבטיח כי עצורים יקבלו את מלוא זכויותיהם. המשיבים מפרים באופן שיטתי שורה של הוראות חוק ואינם מקנים לעצורים את כלל זכויותיהם. כפי שפירטה העותרת בהרחבה בכתב העתירה ובעיקרי הטיעון, אין בתחנות המשטרה מערך רפואי, לרבות חובש, אשר יכולים לתת מענה רפואי ראשוני לעצורים, בניגוד להוראות סעיף 9(ב)(1) לחוק המעצרים ולתקנה 16 לתקנות המעצרים. כפי שנמסר מהמשיבים, העברת עצור לקבלת טיפול רפואי תלויה בשיקול הדעת של השוטר, אשר איננו בעל ידע או מומחיות לזהות מצוקה רפואית (פסקה 12 למענה לבקשה לפרטים נוספים).

40. בנוסף, תחנות המשטרה אינן יכולות לספק לעצורים את זכותם להליכה יומית, הקבועה בסעיף 9(ב)(5) לחוק המעצרים. אכן, החוק מתיר שלילת זכות זו לפרק זמן שאינו עולה על שבוע, אם מקום המעצר אינו יכול לאפשר זאת. המשיבים לא כללו בנתונייהם מידע לעניין פרק הזמן בו מוחזקים עצורים בתחנות המשטרה, ולכן לא ידוע אם זכות זו נשללת בניגוד לדין. כמו כן, המשיבים אינם מספקים לעצורים ארוחות חמות במהלך סופי השבוע, בניגוד להוראות סעיף 9(ב)(3) לחוק המעצרים, ואינם ממנים כלאי תורן שיהיה אמון על הטיפול בעצורים, וזאת בניגוד לנוהל נוהל הפעלת תאי מעצר (להרחבה ראו פרק ב.2. לכתב העתירה ופרק ה' לעיקרי הטיעון מטעם העותרת).

41. הגדלת מניין העצורים הכלואים בתחנות המשטרה לפרקי זמן לא ידועים מעוררת חשש כי נשללות מעצורים רבים – אלפי עצורים מידי חודש – זכויות יסוד חוקתיות, וכי המשיבים מפרים באופן שיטתי את הדין, ובפרט את חוק המעצרים.

(4) פעולות המשיבים לשם התמודדות עם כליאתם של עצורים בתחנות המשטרה בתנאים המנוגדים לדין

42. הגם שבית המשפט הורה למשיבים לפרט בהודעת העדכון את הפעולות שנקטו לשם איון "החזקת עצורים והלנתם בתחנות משטרה בהן לא ניתן לספק לעצורים את מלוא זכויותיהם לפי החוק", בפסקאות 10-14 להודעת העדכון מתוארות פעולות שנועדו לאיין את ההלנה בתאי שהייה בלבד. ההודעה אינה כוללת התייחסות לפעולות שנקטו כדי למנוע הלנה בתנאים המנוגדים לדין בתאים המוכרזים או במקומות שאינם תחנות משטרה, כמו גם פעולות שנקטו לשם איון הפרת הדין השיטתית הנגרמת מכך שתחנות המשטרה אינן ערוכות לספק לעצורים חלק מזכויותיהם, כפי שתואר לעיל. כאמור, לא זו בלבד שהמשיבים לא נקטו בפעולות למיגור הפרות דין אלו, אלא שנראה שאחת הפעולות המרכזיות שנקטות לצמצום מספר העצורים הלנים בתאי שהייה הינה דחיקתם בצפיפות לתאי מעצר, בתנאים שמנוגדים לדין.

43. מכל מקום, המשיבים טוענים כי הפעולות שנקטו כוללות, בין היתר, את חיזוק שיתוף הפעולה בין המשטרה לשב"ס, תוך הקצאת מקומות כליאה למחוז ירושלים ומחוז מרכז; חיזוק הפיקוח על מחוז ירושלים; הקמת 8 תאי מעצר ובהם 19 מיטות בתחנת תל אביב צפון ותא נוסף, שמספר המיטות בו לא נמסר, בגלילות; בינוי מקומות כליאה נוספים בשב"ס; וכן חובת דיווח שבועית למפקח"ל על היקף ההלנות. כן פורט בפסקה 11 להודעת העדכון כי מאז פגישה שנערכה בדצמבר 2025, לפני חצי שנה, נבחנת בימים אלה האפשרות של הקצאת מקומות נוספים לכליאת עצורים באשקלון ועכו. מבלי להקל ראש בחשיבות הליך קבלת ההחלטות אצל המשיבים, לא ברור מדוע במשך חצי שנה לא ניתן היה להכריע בסוגיה, ונותר רק לתמוה, בהתחשב בפרק הזמן הנדרש לקבלת ההחלטה, כמה זמן יארוך הוצאתה אל הפועל.

44. בפסקה 13 מפרטים המשיבים כי מאז תחילת שנת 2026 נערכו 37 ביקורות בתחנות המשטרה ברחבי הארץ, שנועדו לבחון את תקינות תאי המעצר, התנהלות התחנות בתחומי הכליאה וליווי עצורים. ביקורות מעין אלו הן מבורכות, אך המשיבים לא כללו בהודעת העדכון את ממצאי הביקורות ומסקנותיהן. האם תחנות המשטרה שנבדקו עומדות בדרישות המחוקק? האם מדובר בביקורת ראשונה או בביקורת חוזרת? האם תחנות משטרה שנמצא שזקוקות לשיפוץ אכן שופצו? המידע לא פורט.

45. המשיבים אף לא כללו בהודעת העדכון התייחסות לאופן בו מופעל מתווה הלנת עצורים בתחנות המשטרה מיום 10.11.2024 (נספח מש/16 לכתב התשובה), אשר מורה על העברת עצורים בין תחנות משטרה ואף בין מחוזות באם אין לתחנה הרלוונטית יכולת לקולטם. עולה השאלה – האם העלייה במספר ההלנות בתאי שהייה והציפוף האגרסיבי של עשרות עצורים בתאים המתאימים למספר חד

ספרתי של אנשים, הם תוצאה של אי החלת מתווה זה, או שגם כאשר נעשה בו שימוש, המשיבים אינם יכולים למספר העצורים הרב המגיע לפתחם. גם כאן, מדובר על מידע חיוני לשם הבנת עומק המשבר ואופן התמודדות המשיבים עימו.

(5) המשך משבר הכליאה בשב"ס והשלכותיו על כליאת עצורים בתחנות משטרה בתנאים המנוגדים לדין

46. המשיבים חוזרים וטוענים כי הפעולות שנקטו מאז הוגשה העתירה הובילו לצמצום כליאת עצורים בתחנות משטרה (ראו למשל פסקה 15 להודעת העדכון). לא זו בלבד שהתופעה לא הצטמצמה, אלא שנראה כי הטעם המרכזי לכך שהיקף העצורים המוחזקים בתנאים המנוגדים לדין בתחנות המשטרה עומד על עשרות אנשים מידי חודש, ולא על אלפים, הוא ההכרזה על מצב החירום הכליאתי בשב"ס.

47. כפי שתואר בהרחבה במסגרת עיקרי הטיעון שהוגשו על ידי העותרת ביום 28.8.2026, בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" גדלה מצבת הכלואים באלפי איש בתוך פרק זמן קצר. ביום 18.10.2023 נכנסה לתוקפה הוראת השעה המתירה לשר לביטחון לאומי להכריז על מצב חירום כליאתי, שבמהלכו ניתן להלין עצורים ואסירים שלא על מיטה ותוך חריגה מהוראות הדין לעניין שטח מחייה, ללא שנקבע שטח מחייה מינימלי שיש לספק להם. תוקפה של הוראת השעה הוארך מספר פעמים, והיא עומדת בתוקף עד ליום 31.7.2026.

48. ביום 10.5.2026, ובהתאם לסעיף 19כא(ג) לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971, הגיש השר לביטחון לאומי דיווח לוועדה לביטחון לאומי על הצעדים שנקטים לשם טיפול במצב החירום הכליאתי. על פי האמור שם, נכון ליום 30.4.2026, מצבת הכלואים עמדה על 23,233 איש. מדובר בעלייה של 6,880 איש מאז תחילת המלחמה, אז עמדה מצבת הכלואים על 16,353 איש, וחריגה של 6,933 איש מתקן הכליאה, שעומד על 16,300 איש. הצפיפות במתקני שב"ס כה חמורה שעל פי הדיווח, 13,831 כלואים, המהווים כ-60% מכלל הכלואים במתקני שב"ס, מוחזקים בצפיפות שנמוכה מ-3 מ"ר לכלוא, בתנאי מחייה שאינם עומדים בפעימה הראשונה שנקבעה בבג"ץ שטח המחייה. מתוכם, 5,246 הם כלואים פליליים (כ-38% מכלל האסירים הפליליים) ו-8,585 איש הם כלואים ביטחוניים (כ-92% מכלל האסירים הביטחוניים).

דיווח השר לביטחון לאומי בעניין מצב החירום הכליאתי מיום 10.5.2026, מצורף ומסומן ע/6
49. על פניו, נראה כי המצב התייצב, שכן מספר הכלואים במתקני שב"ס דומה לזה שהיה ביום 25.5.2025, אז מצבת הכלואים עמדה על 23,434 כלואים (דברי הסבר, תזכיר חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי) (תיקון מס' 4), תשפ"ה-2025). לא היא: הסיבה לירידה במספר הכלואים היא שחרורם של כאלפיים כלואים פלסטינים במסגרת הסכם הפסקת האש וההסכם לשחרור החטופים מיום 10.10.2025 (סעיף 17 להודעת המשיבים מיום 25.12.2025 בבג"ץ שטח המחייה). אלמלא שחרורם, מצבת הכליאה היתה עולה על 25 אלף כלואים, למעלה מ-9,000 איש מעל למצבת הכליאה, ועליה של כ-9000 איש מאז פרוץ המלחמה.

להודעת המשיבים בבג"ץ שטח המחיה

50. הנתונים לעניין הצפיפות השוררת במתקני שב"ס ומספר העצורים, מלמדים כי פעולות המשיבים לא פתרו את משבר הצפיפות בתחנות המשטרה, אלא דחקו אותו למתקני שב"ס. ככל שמצבת הכלואים תמשיך לעמוד על המספרים הנוכחיים, הרי שבהתאם לחוק שימור החומר, ביום בו תפקע ההכרזה על מצב חירום כליאתי ושב"ס יאלץ להתמודד עם פער של כ-7000 איש בין תקן הכליאה למספר העצורים, תחנות המשטרה יוצפו באלפי עצורים נוספים. אם חריגה של כ-2,000 איש מתקן הכליאה הובילה לתמונות

שנראו ערב הגשת העתירה, צאו ולמדו את ההשלכות שיהיו לחריגה של כ-7,000 איש מתקן הכליאה על הצפיפות בתחנות המשטרה ביום שיפקעו הוראת השעה וההכרזה על מצב חירום כליאתי. במצב זה, תוספת של 19 מיטות לתחנת צפון תל אביב ודיווח עיתי למפכ"ל לא יסייעו.

51. יתרה מכך, העובדה שלמרות ששב"ס רשאי לצופף כלואים עד לאפס מקום כל עוד הוראת השעה עומדת בתוקפה, אלפי עצורים נכלאים בתחנות המשטרה לפרקי זמן לא ידועים ועשרות רבות (לכל הפחות) מוחזקים בתנאים המנוגדים לדין, לרבות בתאי שהייה ובמקומות שאינם תאי מעצר מוכרזים – מעידה על כך שבחלוף קרוב לשלוש שנים מאז נחקקה הוראת השעה, משבר הצפיפות בשב"ס שוב זולג לתחנות המשטרה, כפי שהיה ערב הגשת העתירה שבכותרת. במצב כזה, פעולות המשיבים להתמודדות עם המצב שפורטו בהודעת העדכון, אינן אלא טיפה בים במצב בו מספר העצורים עולה עשרות מונים על מספר המיטות.

(6) הפרת הדין ופיצויים לקרבנות – על חשבון משלם המיסים

52. לשם השלמת התמונה, יצוין כי במספר מקרים לאחרונה הורו בתי המשפט למשיבים לפצות את מי שהוחזקו בתנאים המנוגדים לדין בתחנות המשטרה. כך, בת"א (השלום ירושלים) 34785-07-23 **ראובן נ' משטרת ישראל** (17.11.2025) הורה בית המשפט למשיבים לפצות את התובע, אשר הולך בתאי שהייה בתחנת לב הבירה בירושלים למשך שני לילות, ולשלם לו 7,000 ₪. בתאד"מ 38267-12-22 **סלמה נ' שירות בתי הסוהר** (10.5.2026) הורה בית המשפט לפצות את העותר, שהוחזק שני לילות בתא שהייה תחנת מוריה בירושלים, ולשלם לו 2,500 ₪.

53. כלומר, בתי המשפט מכירים בכך שהפרת החוק שמתבצעת על ידי המשיבים והפגיעה הנגרמת לזכויות מולידות זכאות לפיצוי כספי – פיצוי המשולם על ידי קופת המדינה ומשלם המיסים. התנהלות המשיבים לא רק שוללת זכויות אדם ומפירה את החוק, אלא גם מכבידה על הקופה הציבורית.

(7) סיכום

54. בית המשפט הנכבד הורה למשיבים לעדכן בדבר הלנת עצורים בתנאים המנוגדים לדין. מהודעת העדכון של המשיבים עולה כי במהלך השנה האחרונה חלה עלייה בהלנת עצורים בתאי שהייה. עוד עולה, כי לשם צמצום ההלנה בתאי שהייה נוקטים המשיבים בציפוף ודחיסה של עשרות עצורים לתאים מוכרזים, תוך הפרת החוק ופגיעה אנושה בזכויותיהם. הימנעות המשיבים מחשיפת תופעה זו, על היקפה המלא, הינה בעייתית, בלשון המעטה. מהנתונים החסרים עולה חשש ממשי כי תחנות המשטרה הפכו בפועל לבתי מעצר המנוהלים על ידי המשטרה, באופן שמוביל לשלילה עקבית ושיטתית של זכויות עצורים אשר המשטרה אינה ערוכה להבטיח, כמו נגישות לטיפול רפואי.

55. בנוסף, וחמור לא פחות גורסים המשיבים כי "ככל שמתעוררות מעת לעת חריגות נקודתיות ופרטניות בטרם השיגו המאמצים האמורים את ייעודם במלואו, וכך אירע למרבה הצער בחודשים האחרונים, הרי שלעמדת המשיבים אין בכך כדי להצדיק את הסעדים שהוזכרו בצו על-תנאי שהוציא מלפניו בית המשפט הנכבד, ומקומן של הטענות בעניין זה לעלות במסגרת עתירות פרטניות" (פסקה 15 להודעת העדכון). אם כך, לא זו בלבד שהמשיבים לא עמדו בציפיותיו של בית המשפט הנכבד וכשלו מלבשר כי פרקטיקת ההלנות בניגוד לחוק נפסקה לחלוטין, לא רק שהנתונים שהציגו, ואלו שהשמיטו, מעידים על החרפה במצב העצורים, המשיבים מעזים להקטין את הבעיה ולרדד אותה ל"חריגות נקודות ופרטניות", אשר אינן מצדיקות קבלת סעד מבית המשפט הנכבד. לא היא. לא מדובר בחריגות נקודתיות אלא במשבר

עמוק שמשליך על זכויותיהם של אלפי עצורים, ועל סוגיות עקרוניות שבבסיסן לא רק זכויות אדם אלא עמידתו של המשיב בדרישות המחוקק.

56. מכלול הדברים אף מעורר חשש כי חרף טענותיהם החוזרות של המשיבים כי "אין מחלוקת משפטית בינם לבין העותרים באשר לאיסור על 'החזקת עצורים והלנתם בתחנות משטרה בהן לא ניתן לספק לעצורים את מלוא זכויותיהם לפי החוק'", הדברים נאמרים מן השפה ולחוץ, וכי בסופו של יום עמידה בהוראותיו המחייבות של חוק המעצרים אינה בראש סדר העדיפויות של המשיבים.

57. בנוסף, עמדת המשיבים מתעלמת מההקשר הרחב. לאור משבר הכליאה החמור במתקני שב"ס, שאין כל צפי לפתרונו; לנוכח העובדה שמדובר במצב המתאפשר כתוצאה מחקיקת חירום זמנית שצפויה לפקוע; והיות שצפיפות חמורה פחות במתקני שב"ס הובילה בעבר להצפת תחנות המשטרה בעצורים שלא ניתן היה לקלוט במתקני שב"ס – הרי שאין כל ספק שהתופעה של הלנת כמויות גדולות של עצורים בתאי שהייה תישנה מיד עם פקיעת הוראת השעה.

58. לאור זאת, בית המשפט מתבקש שלא להיעתר לבקשת המשיבים להגיש עדכון נוסף, כפי שיפורט בהמשך, וליתן צו מוחלט בעניין סעד זה.

ג. מספר מקומות הכליאה הפנויים כשיקול בהתוויית מדיניות המעצרים

59. כאמור, ביחס לראש השלישי של הצו על תנאי, הורה בית המשפט למשיבים להתייחס "לאפשרות כי הנתון בדבר מספר מקומות המעצר יובא בחשבון על-ידם במסגרת קביעת מדיניות המעצרים". במסגרת הודעת העדכון עמדו המשיבים על התנגדותם לכלול שיקול זה במדיניות המעצרים. נתייחס לנימוקיהם:

60. **מספר מקומות הכליאה הפנויים הוא שיקול חיצוני וזר למדיניות הכליאה** – לטענת המשיבים, מספר מקומות הכליאה הוא שיקול חיצוני וזר לדיני המעצרים, אשר אינו מעוגן בהוראות הדין, והכללתו כשיקול בהתוויית מדיניות המעצרים ללא תיקון חקיקה, תהווה תקדים להכנסת שיקולים זרים נוספים למדיניות המעצרים. זאת, לדבריהם, מאחר שסעיף 13(א) לחוק המעצרים, אשר קובע את עילות המעצר טרם הגשת כתב אישום, אינו כולל שיקול זה.

61. אלא שמספר מקומות הכליאה הפנויים אינו מייצג נתון שרירותי. מדובר במספר האנשים שהמשיבים יכולים לקלוט ולהבטיח כי החזקתם תעשה בהתאם לדין, מספר שאם יחצה יוביל להפרת החוק ולפגיעה לא מידתית בזכויות חוקתיות של מי שנתונה להם חזקת חפות חזקה במיוחד. זהו שיקול שמבטא את יכולתם של המשיבים לפעול בהתאם לסעיף 1(ב) לחוק המעצרים, על פיו "מעצרו ועיכבו של אדם יהיו בדרך שתבטיח שמירה מרבית על כבוד האדם ועל זכויותיו", ולהוראות סעיפים 7 ו-9 לחוק. במילים אחרות, **ענייננו בשיקול שמבטא את עקרון החוקיות ושלטון החוק**.

62. מספר מקומות הכליאה הפנויים מהווה שיקול מקדמי, שנועד להבטיח כי המשיבים יפעלו בהתאם לדין. על פי ההיגיון של המשיבים, גם קיומו של חוק מסמך למעצר עשוי להוות שיקול זר וחיצוני שאין לקחתו בחשבון בעת התוויית מדיניות המעצרים, שכן שיקול זה קבוע בסעיף 1(א) לחוק המעצרים (הקובע כי "אין מעצר ועיכוב אלא בחוק או לפי חוק מכוח הסמכה מפורשת בו"), ולא בסעיף 13. עמדת המשיבים, אם כן, מובילה לאבסורד. כשם שהסמכה חוקית לעיכוב או מעצר הינה אינהרנטית למדיניות המעצרים ולא חיצונית לה, כך גם השמירה על כבודם של עצורים והבטחת זכויותיהם הקבועות בסעיפים 1(ב), 7 ו-9 לחוק. שיקולים אלו מבטיחים כי מדיניות המעצרים תהלוך את עקרון החוקיות. הם גם מבטיחים את שלטון החוק ומוודאים כי רשויות המדינה מקפידות למלא אחר הוראות החוק. על כן, אין צורך בתיקון

סעיף 13 כדי להבהיר שהמשיבים אינם רשאים להפר את החוק. מדיניות המעצרים צריכה להיות בהלימה ליכולתם של המשיבים לעמוד בחובתם על פי חוק. הא ותו לא.

63. בנוסף, בהתאם לכלל הפרשני על פיו יש לנקוט "פרשנות מצמצמת ודוקנית של הוראת דין השוללת או מגבילה זכויות אדם" (עע"ם 5569/05 **משרד הפנים נ' עויסאת** (10.8.2008)), פסקה 14 לפסק דינה של הנשיאה ביניש), הרי שלא ניתן לפרש את סעיף 13 לחוק המעצרים ככזה שמתיר מעצר שיוביל לפגיעה בזכויות אדם מעבר לנדרש. הדבר אף נלמד מסעיף 13(ב) לחוק המעצרים, הקובע כי יש להעדיף חלופת מעצר, שפגיעתה בחירותו של החשוד פחותה, אם ניתן להשיג באמצעותה את מטרת המעצר. מאחר שמעצר במקום שאיננו מקום מעצר מוביל לפגיעה העולה על הנדרש, ולאחר שהוכר כי החזקה של עצורים בצפיפות משקפת "תנאי כליאה שאינם ראויים למחיתו של אדם" (עניין **שטח המחיה**, בפסקה קכ"א לפסק דינו של המשנה לנשיאה רובינשטיין), הרי שמוטלת על המשיבים חובה לכלול את שיקול קיומם של מקומות מעצר בעת התוויית מדיניות המעצרים.

64. בתי המשפט עמדו גם הם על החובה לשקול את העמידה בתנאי המעצר הקבועים בחוק המעצרים כשיקול בעת מעצר. בעמ"ת 2687-08-23 **מד"י נ' גסאן עזה** (1.8.2023) (להלן: **גסאן עזה**) קבע בית המשפט, כי **התנהלות המשיבים, אשר לא שקלו שיקולים אלו והחזיקו עצורים בתנאים המנוגדים לחוק, הופכת את חוק המעצרים לאות מתה**, וכי המשיבים אינם יכולים להתעלם מהפגיעה בזכויות הנגרמת מהמדיניות הקיימת, שמתעלמת מהמשבר. במ"י 71232-07-23 **משטרת ישראל נ' בן עמי** (3.8.2023) נקבע, כי "יש להימנע מהוראה על מעצר מתוך ידיעה ברורה שהמעצר יתקיים בתנאים הסותרים את הוראות החוק". וראו גם את יתר פסקי הדין המפורטים בפסקאות 84-87 לכתב העתירה. יצוין כי המשיבים לא טרחו להתייחס לפסיקה זו בכתב התשובה או בהודעת העדכון ולהסביר את חוסר ההלימה בין עמדתם לבינה.

65. פרשנותם של המשיבים של המשיבים לחוק המעצרים מובילה לא רק לאבסורד, אלא גם, כפי שציין כאמור בית המשפט, הופכת את סעיפים 1(ב), 7 ו-9 לחוק לאות מתה. לאורך שני הליכים שמתקיימים מאז שנת 2022 עולה שוב ושוב כי הפעולות שנוקטים המשיבים כדי להתמודד עם זליגת משבר הצפיפות בשב"ס לתחנות המשטרה אינן מסייעות, והנתונים (החלקיים) שהציגו המשיבים, הנתונים שהציגה הסניגוריה הציבורית והמידע שמצוי בידי העותרת מלמדים על הפרה שיטתית ונרחבת של הדין, כך שעצורים מוחזקים בתנאים המנוגדים להוראות החוק. נראה כי בשלב זה, **אמצעי יחיד שיבטיח כי המשיבים יחדלו מהפרת החוק, יהיה קביעה כי עמידה בדרישות החוק היא שיקול אותו חייבים המשיבים לשקול עת הם מתווים את מדיניות המעצרים** (ועל כך עוד בהמשך).

66. **אכיפה בלתי אחידה, שרירותית ומפלה** – בפסקאות 21-23 מתארים המשיבים מצב שוטר או תובע יידרש לשקול את מניין מקומות הכליאה ברגע נתון, באופן אשר יוביל לקושי לעמוד על קיומו או היעדרו של מקום כליאה, לאכיפה שרירותית ולסיכון שלום הציבור, מאחר שחשודים בעבירות מסוכנות ישוחררו בהתאם למצבת הכליאה ולא בהתאם למסוכנותם. טענות אלו הועלו על ידי המשיבים בכתב התשובה ובטיעון בעל פה ביום 2.9.2025, ונראה שלאור הבהרת העותרת כי לא כיוונה לכך, אלא להתוויית מדיניות מבעוד מועד, קבע בית המשפט ביום 20.10.2025 כי "חלה אי הבנה" לעניין ראש הצו השלישי. למרות זאת, המשיבים מקדישים את עיקר תשובתם לטענות שכבר הוכרו כלא רלוונטיות. הדבר מעיד יותר מכל על היעדר הבסיס להתנגדותם של המשיבים להכללת מקומות הכליאה כשיקול מדיניות.

67. למען הסדר הטוב, נתייחס בקצרה לגופן של הטענות. דווקא עמדת המשיבים, המסרבים להתייחס למספר מקומות המעצר כאל שיקול, היא שהובילה בדיוק למצב ממנו מזהירים המשיבים. נזכיר, כי ערב הגשת העתירה הורו בתי המשפט, בשורה של תיקים, על שחרורם של חשודים, אם לא יועברו למתקני

שב"ס (ראו פסקאות 77-78 לכתב העתירה). כלומר, חשודים שוחררו שלא בהתאם למסוכנותם או למידת הפגיעה שתגרם לחקירה אם ישוחררו, אלא אך ורק בהתאם למצבת הכליאה במועד מעצרם, ללא שניתן משקל מספק למסוכנותם. כפי שפורט לעיל, ההתדרדרות בתנאים בהם מוחזקים עצורים בתחנות המשטרה הובילה גם במהלך החודשים האחרונים לשחרור עצורים על רקע שלילת זכויותיהם (ראו לעניין זה ההחלטות בעניין **אחמד ודויכאת** שצורפו כנספחים 4/ע ו-5/ע, וכן ההחלטות שפורטו בתגובת הסניגוריה הציבורית).

68. במילים אחרות – **בהיעדר הבניה של שיקול הדעת וקביעת מדיניות מעצרים המותאמת למצבת הכליאה, עצורים משוחררים באופן שרירותי ולא אחיד, בהתבסס על קיום או העדר מקום כליאה ביום בו הובאו בפני שופט. הכנסת השיקול של מקומות מעצר פנויים למדיניות המעצרים תחייב את גורמי האכיפה לבקש הארכת מעצר רק במקרים החמורים ביותר, כך שיובטח שמי שקיים יסוד סביר לחשוש כי הם מסכנים את הביטחון יורחקו מהציבור. כך תובטח אכיפה שוויונית שאיננה מבוססת על מצבת הכליאה היומית, ואשר תאזן נכונה בין ביטחון הציבור והאינטרסים של רשויות האכיפה לבין זכויות העצורים.**

69. בהינתן שהצפיפות במתקני הכליאה של שב"ס עלתה עשרות מונים מאז הוגשה העתירה, הרי שהיום, יותר מתמיד, נדרשת התאמה של מדיניות המעצרים למצב החירום. בעניין **גסאן עזה** קבע בית המשפט: "בשים לב לכך **שעת משבר היא**, כשמספר מקומות הכליאה מוגבל, וכל עוד לא יוכשרו מקומות כליאה נוספים נמצא כפוגעים בהוראות חוק המעצרים, אין מנוס אלא לקבוע שבמקרים הראויים, ובמיוחד הדברים נכונים בעבירות שרף חומרתן אינו גבוה, **האיזון במקבילית הכוחות שבין האינטרסים השונים ייטה לטובת שחרור בחלופה**". הדברים שהיו יפים בקיץ 2023 יפים אף יותר היום.

70. בהקשר זה, יש להזכיר את עמדתו של נשיא בית המשפט המחוזי בדימוס, השופט יצחק ענבר, שדן בהיקף ההגנה על הזכויות החוקתיות של עצורים, ובפרט בתפקידו של בית המשפט מקום בו המדינה איננה פועלת באופן סביר כדי להבטיח כי עצורים יהיו זכאים לזכויות המנויות בסעיף 9 לחוק המעצרים:

"נקודת המוצא היא, שאי אפשר להשלים לאורך זמן עם מצב שבו תונצח תופעה של הפרת הוראות החוק. דומה אפוא, שגם אם לפי שעה יוסיפו בתי המשפט להימנע מלהורות על שחרור המייד של חלק מהעצורים, המנועים מלממש את זכויותיהם בבית-המעצר, הרי עליהם להתריע חזר והתרע כי אין מדובר אלא בחריג תרופתי המיושם על ידיהם באופן ארעי. [...] אפשר לומר כי משלב מסוים שוב לא יהיה אפשר להסתפק בביקורת, אלא שומה יהיה על בתי המשפט לשקול אימוץ עמדה עקיבה שעל-פיה אין לעצור אדם אלא אם מובטחים לו התנאים המפורטים בחוק ובתקנות". (יצחק ענבר "תנאי המעצר כשיקול במתן החלטת המעצר" **משפט וממשל** ד 729, 745 (תשנ"ח)).

71. דווקא כדי להימנע ממצב בו בתי המשפט מסרבים להאריך מעצר של עצורים לאור תנאי מעצרם, ולא בהתאם למסוכנותם, נדרש שינוי עקרוני, אחיד ועקבי של מדיניות המעצרים והבטחה כי המקום המוגבל ישמש למעצרם של מי שמסכנים את שלום הציבור יותר מכל.

ד. הבעיה והפתרון טמונים במדיניות המעצרים ולא בתשתיות או ביישום

72. לעמדת המשיבים, כליאתם של עצורים בתחנות משטרה בתנאים המנוגדים לדיו, והפיכת תחנות המשטרה למתקני מעצר בפועל, הם תוצאה של קשיים יישומיים ושאלות תשתיות, ולא תוצאה של מדיניות (פסקאות 18 ו-24 להודעת העדכון). עמדה זו של המשיבים סותרת נתונים ומחקרים אשר הוצגו

במסגרת עיקרי הטיעון של העותרת ואשר מלמדים כי עיקר הבעיה במדיניות ולכן גם הפתרון מחייב את שינוי המדיניות. המשיבים לא טרחו להתמודד עם האמור בעיקרי הטיעון ולהפריך את האמור שם. למען הסדר הטוב נחזור על הדברים בקצרה, ונציג נתונים עדכניים הרלוונטיים לענייננו.

(1) מדיניות המעצרים היא גורם מרכזי ביצירת המשבר הנוכחי

73. במהלך העשור האחרון נבחנת מדיניות המעצרים של המשיבים. כבר בשנת 2015 עמד מבקר המדינה על העלייה בכמות העצורים, ועל כך שבכשני שלישים ממעצרי הימים לא מוגש כתב אישום. במסגרת דוח המבקר, הובע חששה של הסניגוריה הציבורית כי הגידול במעצרים המיותרים הוא תוצאה של מדיניות, אשר העמידה יעדים מספריים למעצרים עד תום ההליכים. מבקר המדינה קרא למשרד לביטחון פנים "לבחון את העלייה בכמות המעצרים נוכח העובדה שאחוז לא מבוטל מהעצורים משוחרר לאחר פרק זמן קצר מבלי שהוגש נגדם כתב אישום", וכן למשטרה לבחון את הטעמים לעליה במספר העצורים, "כדי להבטיח שהמעצרים בעתיד יהיו הכרחיים ונחוצים, על פי הוראות חוק המעצרים ובהתאם לעקרונות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו" (דוח המבקר 2015, בעמ' 376-378).

74. כפי שתואר במסגרת עיקרי הטיעון, בשנת 2020 בחן מבקר המדינה את התנהלות התביעה בתיקי מעצרים, וממצאיו הצביעו לא רק על צפיפות קשה, אלא גם על קשר בין מדיניות המעצרים לצפיפות ועל הצורך בשינוי מדיניות המעצרים. בין שאר הדברים, עלה כי שיעור העצורים מכלל הכלואים בישראל עמד על 35.8%, לעומת הממוצע במדינות החברות במועצת אירופה, שעמד על 23.3%, וישראל היתה בין חמש המדינות בהן שיעור העצורים ל-100 אלף איש היה הגבוה ביותר בין מדינות ה-OECD. המבקר אף מצא כי בשנים שבהן ערך את בחינתו היתה עליה במספר הבקשות למעצר עד תום ההליכים, ולאור הממצאים קבע כי "לנוכח העלייה בשיעור הגשתן של בקשות למעצר עד תום ההליכים, ונוכח העובדה שבישראל מספר העצורים ל-100 אלף איש גבוה לעומת שאר מדינות ה-OECD, **על גורמי התביעה לבחון את מדיניות המעצרים עד תום ההליכים** [...]". (מבקר המדינה, **התנהלות מייצגי המדינה בערכאות בתיקי מעצר**, עמ' 1965-1966 (2020) (להלן: **התנהלות בתיקי מעצר**)).

75. להשלמת התמונה, מדוח כלואים לרבעון 4 לשנת 2025 של שב"ס עולה כי בחודש דצמבר 2025, שיעור העצורים מבין כלל הכלואים הפליליים עמד על כ-46%. לעומת זאת, בשנים 2023 ו-2024 הממוצע החציוני של עצורים מבין אסירים באירופה עמד על 25.9% (Council of Europe Annual Penal statistics SPACE 1, Prison Populations survey 2024, p. 3).

76. נתון חמור זה ניתן להסבר רק באמצעות מדיניות המעצרים של גורמי האכיפה. מנתוני משטרת ישראל נלמדת **מגמה מדאיגה של מעצרים לא נחוצים**, כאשר מאז שנת 2019 עלה בכל שנה מספר העצורים, אך ירד שיעור העצורים שהוגש נגדם כתב אישום. כך, בשנת 2019 עמד מספר העצורים על כ-50 אלף, והוגשו כתבי אישום נגד 50% מתוכם. בשנת 2023 נעצרו כ-52 אלף איש וכתבי אישום הוגשו נגד 45.1% מתוכם בלבד. בשנת 2024 נעצרו למעלה מ-58 אלף איש, אך הוגשו כתבי אישום רק נגד 43.2% מתוכם. יוער, כי הנתונים לשנת 2024 התפרסמו רק לפני כחודש, באיחור ניכר, וכי טרם התפרסמו הנתונים לשנת 2025 (משטרת ישראל, **השנתון הסטטיסטי 2023** 31 (3.3.2024); משטרת ישראל, **השנתון הסטטיסטי 2024** 44-43 (3.5.2026)) (להלן בהתאמה: **משטרה, שנתון סטטיסטי 2023, משטרה, שנתון סטטיסטי 2024**).

77. בנוסף, נתוני המשטרה מעלים כי במהלך השנים 2023 ו-2024, חלה עלייה בשיעור המעצרים שבוצעו בגין חשד לעבירות סדר ציבורי, שהיה גם כך גבוה מאד: **73.2% מכלל המעצרים שבוצעו בשנת 2023 היו מעצרים בגין עבירות סדר ציבורי, ושיעור זה עלה ל-75.6% בשנת 2024!** לשם השוואה, שיעור המעצרים

בעבירות גוף ורכוש דווקא ירד במהלך שנים אלו, מ-26.3% ל-25.8% לעבירות גוף, ומ-28.8% ל-26.2% בעבירות רכוש (משטרה, שנתון סטטיסטי 2023, עמ' 32; משטרה, שנתון סטטיסטי 2024, עמ' 45).

78. הנתונים הקשים מלמדים על מעצרי שווא מרובים: מרביתם הגדולה של המעצרים לא מובילה לכתב אישום, משמע, ידם של המשיבים קלה מאד על ההדק בהחליטם לשלול את הזכות לחירות מאדם שנתונה לו חפותו. לא זו אף זו, מרבית המעצרים נעשים בעבירות במדרג הנמוך, ולא נגד מי שעולה חשש כי הם מסכנים את הביטחון. הדבר מלמד כי מעצר איננו אמצעי שננקט, כפי שדורש החוק, רק כאשר אין כל אמצעי אחר אותו ניתן לנקוט נגד החשוד, וכי שלילת חירות אינה נעשית מתוך חרדת קודש, אלא מהווה ברירת מחדל.

79. כפי שצוין בעיקרי הטיעון, נתון נוסף המלמד על כך שהצפיפות היא תוצאה של מדיניות מעצרים, הוא ממצא מבקר המדינה לעניין השימוש בביקוח אלקטרוני חלף מעצר. נמצא כי עיקר השימוש בכלי זה נעשה בעבירות שבאחריות פרקליטות המדינה, בהן עילת המסוכנות גבוהה יותר (התנהלות בתיקי מעצר, בעמ' 1996). משמע – השימוש בחלופת מעצר איננו קשור בהכרח למסוכנות הנשקפת מהעצור, אלא למדיניות הגוף שמנהל את התביעה, ולשוני בין מדיניות הפרקליטות למדיניות טועני המשטרה.

80. חרף מצוקת מקומות הכליאה החמורה, המשיבים רק מרחיבים את מניין העבירות בגין הם מבקשים מעצר עד תום ההליכים. אם ערב העתירה אלו כללו את החרפת היחס לחשודים בגניבת רכבים, הרי שבשנים שחלפו הסתבר כי המשיבים החלו לבקש, כעניין של מדיניות, מעצר נגד חשודים בעבירות ביטוי, נגד מי שהפרו לראשונה את פסילת רישיון הנהיגה שלהם, וייתכן שבעבירות נוספות. בתי המשפט אף ביקרו את המשיבים על כך (להרחבה ראו פסקאות 97-100 לעיקרי הטיעון של העותרת).

81. ממכלול הדברים עולה חשש ממשי כי המשיבים רואים במעצרים תכלית עצמאית. זאת בניגוד למושכלות ראשוניים, על פיהם חקירות ומעצרים נועדו כדי לגלות פשעים ולהעמיד לדין בגינם. אין להם תכלית אחרת, והם אינם תכלית לעצמם. "המטרה הלגיטימית הבלעדית לקיומה של חקירה פלילית, ומשכך – ההצדקה היחידה לפגיעה הנגרמת לפרט עקב קיום חקירה פלילית – מגולמת באפשרות שממצאי החקירה ישמשו להגשת כתב אישום" (בג"ץ 8987/22 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת, בפסקה 6 לפסק דינו של השופט כשר (2.1.2025)).

82. ויודגש: העותרת אינה מבקשת מבית המשפט להתערב ולקבוע מהן העבירות בגין יש לבקש מעצר עוד טרם הגשת כתב אישום כעניין של מדיניות. לא זה עניינה של העתירה. מה שמבוקש הוא שבמסגרת התוויית ושינוי מדיניות המעצרים, ישקלו המשיבים את מספר מקומות הכליאה ואת יכולתם לעמוד בדרישות חוק המעצרים ובחובתם להקנות זכויות יסוד לעצורים.

(2) הפתרון: חיוב המשיבים לכלול את מספר מקומות הכליאה הפנויים כשיקול בהתוויית מדיניות המעצרים

83. כפי שתואר במסגרת עיקרי הטיעון, לאורך העשור האחרון, שורה של גורמי מקצוע מצאו כי הפתרון להפרה השיטתית של הוראות חוק המעצרים הוא שינוי מדיניות המעצרים של המשיבים.

84. כבר בשנת 2015, סבר המשרד לביטחון פנים עצמו כי יצירת מקומות כליאה חדשים אין בכוחה לפתור באופן מלא את מצוקת המקום, וכי פתרון לבעיה חייב לכלול חלופות מעצר והפחתת מספר הכלואים (דוח המבקר 2015, בעמ' 377-379).

85. ביום 7.7.2025 פנתה הסניגורית הציבורית הארצית ליועצת המשפטית לממשלה ולפרקליט המדינה, וציינה: **"בעת שאלפי עצורים ואסירים מוחזקים בתנאים בלתי אנושיים, העמדה לפיה משבר הכליאה אינו שיקול בהתוויית מדיניות האכיפה אינה סבירה ופוגעת באופן בלתי מידתי בזכויות היסוד של הכלואים...** מדובר בעמדה שאינה מתיישבת עם האינטרס הציבורי הרחב, הכולל בין היתר קידום תכליות של שיקום עוברי חוק ומניעת רצידיביזם; תכליות שאינן מושגות באמצעות הכליאה במציאות הצפיפות הנוכחית" (המכתב הוגש במועד הדיון שהתקיים ביום 2.9.2025). כפי שפורט בעיקרי הטיעון, הדוח השנתי של הסניגוריה הציבורית לשנת 2023 קובע, כי תופעת הלנת העצורים בתחנות המשטרה היא תופעה חוזרת, הקשורה באופן ישיר לצפיפות השוררת במתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר, וכי **"הצורך בהפחתת מעצרים מיותרים הוא צורך דוחק, בפרט לאור משבר הכליאה הנוכחי"**. עוד קובע הדוח, כי **"המפתח לפתרון בעיית הצפיפות טמון בצמצום כליאה עודפת: הפחתת שיעור המעצרים בפרט בעבירות קלות" (הסניגוריה הציבורית – דוח שנתי 2023, בעמ' 58).** לעניין עומקו של המשבר השורר כעת נכתב, כי **"עם קליטתם הפתאומית של אלפי עצורים ואסירים עקב המלחמה, מצופה היה כי תיערך חשיבה מחודשת וינקטו צעדים מיידיים להפחתת הצפיפות במתקני הכליאה**. למרות זאת, נראה כי הגורמים האמונים על הנושא ממשיכים להשליך יתבסס על פתרונות הדרגתיים מבוססי בינוי". לאור זאת, הציע הדוח שורה של פתרונות נוספים להפחתת הצפיפות, בהם צמצום שיעור המעצרים (שם, בעמ' 28).
86. התפיסה כי פתרון לצפיפות במתקני כליאה לא יכול להסתמך רק על יצירת מקומות כליאה חדשים, אלא גם על צמצום מספר הכלואים, איננה חדשה ועמדה גם בבסיס שורה של המלצות שונות שניתנו בעניין מדיניות הענישה של ישראל. בדוח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים – דין וחשבון (2015) (ועדת דורנר), אשר מסקנותיו אומצו על ידי הממשלה בהחלטת ממשלה 1840 מיום 11.8.2016, הומלץ על הפחתת השימוש בכליאה מטעמים שעיקרם שיפור אפקטיביות הענישה ושיקום עבריינים. לצד זאת, כותבי הדוח קשרו בין מדיניות המצמצמת כליאה לכל אורך ההליך הפלילי, ובכלל זה מעצרים, לבין צמצום הצפיפות במתקני הכליאה ושיפור התנאים שבהם מוחזקים כלואים. עוד נקבע, כי מניע עיקרי לאימוץ עבודות השירות ופיתוח תכניות של חלופת מאסר הינו הצפיפות הרבה בבתי הכלא (שם, בעמ' 59-61). **אם ניתן לשקול את הפחתת הצפיפות והפחתת עלויות הכליאה כשיקול בעת ענישת אדם שהורשע, קל וחומר שהצפיפות וזכויות הכלוא חייבות להיות שיקול בעת כליאת אדם שחפותו עומדת לו**.
87. למעשה, גם השב"כ הצהיר בחודש יוני 2024 כי מדיניות המעצרים הביטחוניים השתנתה לאור הצפיפות במתקני הכליאה (ראו את מכתבו של ראש השב"כ לשעבר, רונן בר, מיום 26.6.2024, אשר הוגש לבית המשפט במהלך הדיון שהתקיים ביום 8.7.2024). **אם שיקול הצפיפות איננו זר בגיבוש מדיניות המעצרים הביטחוניים, מקל וחומר שהוא איננו זר למדיניות המעצרים הפליליים**.
88. בנוסף, נזכיר כי מחקרים מלמדים כי בנייה של מתקני כליאה חדשים ללא השקעה בחלופות כליאה מובילה בסופו של יום להגדלה של מספר הכלואים ומותירה את הצפיפות על כנה. בהיעדר פיתוח של חלופות כליאה, ועידוד מדיניות תביעה ואכיפה אשר עושה בהן שימוש, מתקני הכליאה החדשים עוברים הצפפה (Albrecht, Hans-Jörg. *Prison overcrowding—finding effective solutions: strategies and best practices against overcrowding in correctional facilities*. edition iuscrim, 2012; Guetzkow, Joshua, and Eric Schoon. "If you build it, they will fill it: The consequences (of prison overcrowding litigation." *Law & Society Review* 49.2 (2015): 401-432).

89. מעבר לכך, הפתרון התשתיתי הוא פתרון ארוך טווח שלא נותן מענה למשבר אשר כבר החל להתרגש על תחנות המשטרה, ואשר יחריף משהוראת השעה המאפשרת לצופף כלואים במתקני השב"ס עד אפס מקום תפקע.

ה. דיווח עתי מטעם המשיבים על פני קבלת העתירה

90. בפסקאות 24 ו-25 להודעות העדכון מבקשים המשיבים מבית המשפט הנכבד שלא להיעתר לעתירה בשלב זה, אלא לאפשר להם לעדכן בדבר האפקטיביות של פעולותיהם אלו, ובפרט של העברת הסיכום השבועי של מספר ההלנות למפכ"ל, בתוך 60 ימים. **העותרת מתנגדת להצעה זו.**

91. בני אדם הם יצורים גשמיים בעלי נפח אשר תופסים מקום בעולם. בניגוד לבדיחה השחוקה אודות כמות הליצנים שניתן לדחוס במכונית פולקסווגן, יש גבול למספר העצורים שניתן להכניס לתא מעצר. לכן, כאשר מספר הכלואים גדול משמעותית מהמקום בו ניתן להחזיקם, ומבלי להקל ראש בפעולות המשיבים, טיוב התיאום בין המשטרה לשב"ס, הגברת הפיקוח ואפילו דווח עיתי למפכ"ל לא יוכלו להם.

92. משכך, לא ברור הטעם לאפשר למשיבים להמשיך ולדווח על פעולותיהם. פעולות אלו לא יכולות לסייע, ואכן לא מסייעות. בסופו של יום, הדבר שהפחית את הלחץ על תחנות המשטרה היה ההיתר שניתן לשב"ס לצופף כלואים ללא גבול. כעת, כשהמקום במתקני שב"ס מוצה, שוב מתמודדות תחנות המשטרה עם הצפה של עצורים, הצפה שמובילה לתופעות הקשות הנראות בחודשים האחרונים. בכל הכבוד, כאשר מתקני שב"ס אינם יכולים לקלוט עוד עצורים, לא ברור איך דיווח עיתי למפכ"ל ייצור יש מאין 34 מיטות בתחנת ערד.

93. מעבר לכך, קיים קושי להסכים להמשך דיווחים מהמשיבים לאור העובדה שהודעת העדכון שהגישו הציגה תמונת מצב מסולפת וחסרה, ומאחר שהיא הוגשה בחלוף ארבעה חודשים ורק לאחר שהושתו על המשיבים הוצאות בגין עיכובם.

94. יותר מכל, **לאור ההפרה המתמשכת של החוק והפגיעה הקשה והשיטתית שהולכת ומתרחבת בזכויות עצורים, לא ניתן להמתין עוד.** העותרת מבקשת כי בית המשפט הנכבד ישמע את זעקת העצורים ויכריע בעתירה ללא דיחוי נוסף, כך שהצו על תנאי, על שלושת ראשיו, יהפוך מוחלט.

ו. סיכום

95. לאור מכלול הדברים, מתבקש בית המשפט להכריע בעתירה, ולהפוך את הצו על תנאי על שלושת ראשיו לצו מוחלט.

11 ביוני 2026

ניצן אילני, עו"ד

הגר שחטר, עו"ד

ב"כ העותרת